

Tabela pripomb k predlogu:

Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Ime/naziv predlagatelja:	Naslov:	Datum:
GEN-I d.o.o.	Vrbina 17, 8270 Krško	15. 5. 2018

UVODNA PRIPOMBA: V nadaljevanju vam podajamo pripombe GEN-I d.o.o. na predlog omrežninskega akta, ki je v javni obravnavi. Hkrati pa bi želeli poudariti, da imamo še več vprašanj oz. pripomb (poleg navedenih v spodnji tabeli), ki se nanašajo na pilotne projekte - predvsem na skupinsko samooskrbo, in na Prilogo 4 (Ocenjevanje pilotnih projektov na področju raziskav in inovacij). Glede na navedeno vas lepo prosimo za sestanek, na katerem bi nam lahko pojasnili določena odprta vprašanja, ki so se nam postavila ob analiziranju predloga akta, hkrati pa bi vam lahko predstavili naša stališča oz. predloge. Prepričani smo, da bi na skupnem sestanku lahko identificirali in razrešili veliko odprtih vprašanj, kar bi bilo v korist vseh akterjev v pilotnih projektih.

Št. člena	Vsebina pripombe oz. predloga	Utemeljitev	Upoštevanje pripombe (DA/NE/Delno)	Komentar AE na člene
Čl. 2, alineja 4	V zadnjem stavku se črta beseda »odjemalcev«, tako da se zadnji stavk glasi: »Za izvajanje te tarife je vnaprej omejeno število kritičnih dogodkov v določenem časovnem obdobju, njihovo trajanje ter časovni pogoji obveščanja o nastopu kritičnih dogodkov;«	Glej komentar k členu 133/3.	DA	Upoštevano, kot je predlagano.
Čl. 23, doda se nov 3. odstavek	Doda se nov 3. odstavek, ki se glasi: »(3) V primerih, ko za posamezna merilna mesta dobavitelj plačuje omrežnino za končnega odjemalca, se odhodki dobavitelja v zvezi s terjatvami do kupcev iz naslova omrežnine in prispevkov (to so plačana omrežnina in prispevki v delu, v katerem dobavitelj ni bil poplačan, pripadajoči stroški in obresti v višini zakonskih zamudnih obresti) štejejo kot upravičeni stroški, katerih povračilo dobavitelj lahko zahteva od elektrooperaterja. Za določitev, kateri stroški štejejo kot upravičeni stroški iz	Tako veljavni omrežninski akt kot predlog novega akta (člen 23, odst. 1, tč. 2) nalaga povračilo stroškov upravičeno neuspešne izterjave omrežnine in drugih prispevkov subjektom, ki vodijo izterjave za distribucijskega operaterja. Tovrstni stroški namreč spadajo med <i>nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja</i> (NNSDV), ki spadajo med upravičene stroške.	NE	Veljavna zakonodaja ne omogoča povrnitve stroškov neuspešne izterjave dobaviteljem. Namreč, četrti odstavek 114. člena EZ-1 določa, da lahko obveznost plačevanja omrežnine za posamezno prevzemno-predajno mesto namesto ali poleg uporabnika sistema in v dogovoru z njim prevzame dobavitelj, tako da uporabniku izstavi enoten račun. V

	<p>prejšnjega stavka, za elektrooperaterja in za dobavitelje veljajo enaki pogoji. Sredstva, ki jih elektrooperater izplača dobavitelju iz tega naslova, spadajo med nenadzorovane stroške delovanja in vzdrževanja elektrooperaterja.«</p>	<p>Glede na to, da distribucijska podjetja, ki kot pooblaščen izvajalci nalog GJS SODO izvajajo povsem enake naloge zaračunavanja omrežnine in prispevkov končnim odjemalcem kot dobavitelji, dobijo povrnjene upravičeno neuspešne izterjane omrežnine in prispevke, menimo, da bi tudi dobavitelji morali dobiti povrnen tovrsten strošek. Predlagamo torej zgolj enakovredno obravnavo distribucijskih podjetij in dobaviteljev.</p> <p>Ob tem pripominjamo, da iz trenutno veljavne zakonodaje ne izhaja, katere stroške lahko izvajalci nalog DO uveljavljajo kot <i>prevrednotovalne poslovne odhodke v zvezi s terjatvami do kupcev iz naslova omrežnine</i>, kar je netransparentno. V kolikor bi sprejeli naš predlog, svetujemo tudi, da se jasno in transparentno postavijo kriteriji, kateri stroški se lahko uveljavljajo in pod kakšnimi pogoji (če že ne v predpisu, kar bi pravno bilo najbolj pravilno, pa vsaj z navodili AE za izvajanje tega člena, bistveno pa je, da za DO oz. izvajalce njegovih nalog in dobavitelje veljajo enaka pravila).</p>	Pojasnilo	<p>takšnem primeru pa v skladu z Uredbo za izvajanje gospodarske javne službe systemskega operaterja distribucijskega omrežja (13.a člen) prevzame tveganje neplačanih računov dobavitelj.</p> <p>V predlogu akta je veljavna določba v zvezi s prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki določena natančneje, in sicer:</p> <p>»prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi s terjatvami do kupcev iz naslova omrežnine vključno s pripadajočimi dajatvami v zvezi z oskrbo z električno energijo.«</p>
Čl. 31, odstavek 4	<p>Črta se besedilo »za terciarno regulacijo« tako, da se odstavek glasi:</p> <p>»(4) Pri zagotavljanju systemskih storitev lahko systemski operater med ponudnike uvrsti vire, ki temeljijo na prilagajanju odjema ter vključevanju razpršenih virov proizvodnje, pri čemer so manjši viri lahko agregirani v regulacijske portfelje, s katerimi upravljajo agregatorji in katerih velikost je primerljiva z drugimi viri v sistemu.«</p>	<p>Skladno s 30. členom predloga akta so ponudniki systemskih storitev lahko proizvajalci, končni odjemalci, trgovci, dobavitelji in agregatorji (s to dopolnitvijo se strinjamo in jo pozdravljamo). Z ozirom na navedeno se ne strinjamo z omejevanjem možnosti sodelovanja določenih subjektov le na področje terciarne regulacije. Za to, da bi te subjekti sodelovali npr. tudi na področju sekundarne regulacije frekvence in regulacije napetosti ne vidimo ne tehničnih ne drugih</p>	DA	<p>Upoštevana razširitev možnosti sodelovanja subjektov v vseh systemskih storitvah. Poleg tega je člen dopolnjen z navedbo hranilnikov.</p>

		razlogov in omejitev zgolj na terciarno regulacijo bi dejansko pomeni zaviranje razvoja na tem področju.		
Čl. 68, odst. 2	<p>Besedilo drugega odstavka se dopolni tako, da se glasi:</p> <p>»(2) Elektrooperater mora agenciji prijaviti vsak projekt iz prejšnjega člena pred začetkom izvajanja projekta, razen za projekte iz oddelka 3.2.8.2, ki jih je treba prijaviti najkasneje do 31. januarja leta regulativnega obdobja, v katerem začne izvajati projekt. <u>Projekte, ki se bodo začeli izvajati v prvem letu regulativnega obdobja lahko elektrooperater agenciji prijavi v roku 30 dni po uveljavitvi tega akta. Pri izvajanju prijavljenih projektov lahko z elektrooperaterjem sodelujejo tudi drugi partnerji.</u> Postopek prijave podrobneje določa PRILOGA 3.«</p>	<p>Kot razumemo ta člen, se projekti ne morejo prijaviti pred začetkom novega RO, lahko pa se prijavljajo tekom celega RO. Za projekte s pilotnimi mehanizmi obračuna omrežnine pa velja dodatna omejitev, da se jih lahko prijavi do 31.1. posameznega leta RO.</p> <p>Menimo, da je predlagani rok za prijavo pilotnih projektov je neustrezen iz več razlogov.</p> <p>Pripravljalcem projektov je v interesu, da bi se le-ti začeli izvajati čimprej (to je nenazadnje tudi v skupnem interesu). Upoštevajoč, da se projekt ne sme začeti izvajati pred njegovo kvalifikacijo (kot določa npr. tč. 1.2 priloge 3) tako dolgo čakanje na prijavo pomeni, da se bodo projekti lahko začeli izvajati z večmesečno zakasnitvijo. Zato predlagamo, da se za prve projekte omogoči prijava že po uveljavitvi omrežninskega akta, tako da imajo prijavitelji dovolj časa za pripravo projekta (ki pa se lahko začne izvajati šele od 1. 1. 2019 naprej).</p> <p>Ob tem ne gre spregledati, da je negotovo, kdaj bo nov omrežninski akt sprejet. Teoretično bi se lahko zgodilo, da bi bil sprejet prepozno, da bi lahko prijavitelji prijavili projekte iz točke 3.2.8.2 do 31. 1. 2019 in v tem primeru bi bilo eno leto izgubljeno.</p> <p>Glede na to, da so pri izvajanju pilotnih projektov za elektrooperaterja pogodbeni</p>	Delno	<p>Člen se po popravku glasi:</p> <p><i>Elektrooperater mora agenciji prijaviti vsak projekt iz prejšnjega člena pred začetkom izvajanja projekta, razen za projekte iz Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti. pododseka Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.. poglavja tega akta, ki jih je treba prijaviti najkasneje do 31. januarja leta regulativnega obdobja, v katerem začne izvajati projekt oziroma najkasneje 30 dni od uveljavitve tega akta. Postopek prijave podrobneje določa Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti..</i></p> <p>Možnost sodelovanja elektrooperaterjev s pogodbenimi partnerji se ohrani zgolj v prilogi, saj je samo po sebi umevno, na drugi strani pa je akt namenjen primarno urejanju odnosov regulator-elektrooperater, kako pa elektrooperater dosega svoje cilje (z lastnimi viri ali s pomočjo zunanjih izvajalcev), pa je prepuščeno operaterju, ki se odloča na podlagi kriterija učinkovitosti.</p>

		partnerji bistvenega pomena predlagamo tudi, da se možnost njihovega sodelovanja določi že v samem besedilu člena (in ne zgolj v prilogi).		
Čl. 72, odst. 1	Odstavek se dopolni tako, da se na koncu drugega stavka pred piko doda naslednje besedilo: »ter zanesljivo in stabilno delovanje sistema«.	K ciljem vključevanja aktivnih odjemalcev v sistemske storitve se doda primarni cilj sistemskih storitev.	DA	Upošteva se tako, kot je predlagano.
Čl. 73, odst. 1., al. 2	Primarno predlagamo, da se alineja briše. V kolikor tega na bi upoštevali pa predlagamo, da se spremeni tako, da se glasi: »- posamezen uporabnik je lahko istočasno vključen v več projektov;«.	Ne vidimo razloga za to, da bi se uporabnike omejevalo na način, da lahko sodelujejo v le enem projektu. Da bi se dosegli maksimalni učinki pilotnih projektov bi bilo potrebno dovoliti, da je posamezen uporabnik vključen v več projektov (seveda v kolikor bi za to bil zainteresiran). Možnost hkratne vključitve v več projektov nenazadnje izhaja tudi iz člena 134. (nadomestilo za sodelovanje aktivnega odjemalca v sistemskih storitvah), ki ga razumemo na način, da lahko sodelujoči v sistemskih storitvah sodeluje tudi v projektu KKT. Poodbno izhaja tudi iz člena 135 (pilotno obračunavanje samooskrbe odjemalcev v skupnosti), kjer je navedeno, da lahko aktivni odjemalci iz skupnosti sodelujejo tudi v projektih KKT in sistemskih storitvah.	Delno	Člen se spremeni tako, da odjemalcu dopušča sodelovanje v več projektih hkrati pod pogojem, da le-ti naslavljajo različne pilotne mehanizme obračuna omrežnine.
Čl. 73, odst. 5.	Odstavek se dopolni tako, da se glasi: »(5) Elektrooperater mora vsakemu aktivnemu odjemalcu, ki sodeluje v projektu, brezplačno zagotoviti merilno opremo na prevzemno-predajnem mestu, ki <u>omogoča daljinsko odčitavanje</u> in aktivnemu odjemalcu oziroma njegovim upravičencem omogoča lokalni dostop do merilnih podatkov v realnem času z intervalom, ki	Kot razumemo tretjo alinejo prvega odstavka 73. člena (<i>»...ki se jim na prevzemno-predajnem mestu ugotavlja prevzem oziroma oddaja električne energije iz omrežja na 15-minutni ravni;«</i>) so lahko v projekte vključeni le končni odjemalci z daljinskim odčitavanjem. Ker pa je dejansko veliko število odjemalcev s pametnimi števci, ki nimajo možnosti daljinskega odčitavanja (in bi ureditev le-tega za njih pomenila	Delno	Če odjemalec že ima pametni števec, ni pa še integriran v merilni center pri EDP, to pomeni, da še ni vzpostavljena primarna komunikacijska povezava. Razlogov je lahko več, so pa lahko povezani z izvajanjem načrta uvajanja NMS oziroma lokalne problematike. S forsiranjem integracije bi preveč posegli v zagotavljanje uredbe o AMI

	zagotavlja sodelovanje aktivnega odjemalca v sistemskih storitvah.«	dodatno finančno breme, kar bi jih odvrnilo od sodelovanja v projektih) menimo, da je nujno potrebno, da se jim tudi to brezplačno zagotovi.		<p>(načrt) in lahko tudi povzročili nenačrtovane oziroma nesorazmerne stroške elektrooperaterju, ki niso del razvojnih in naložbenih načrtov. Odgovornost za izvajanje načrta NMS je pri SODO d.o.o., agencija je o izvajanju in statusu le obveščena.</p> <p>Pilotni projekti naj se izvajajo na področjih, kjer je NMS že vzpostavljen. Zamenjava opreme oziroma integracija končne točke v NMS je sicer vedno možna, če se s tem strinja elektrooperater.</p> <p>V 73. člen je dodano določilo, ki omogoča sporazumno zagotavljanje podatkov operaterju s strani agregatorja, če odjemalec ni daljinsko odčitavan, ima pa vgrajen pametni števec.</p>
Čl. 106, odst. 3	<p>Odstavek se dopolni z besedo »vsaj« tako, da se glasi:</p> <p>»Hitre polnilnice elektrooperater razvrsti v odjemno skupino »HPEV«, če so na distribucijski sistem priključene preko odjemnih mest, razvrščenih v odjemno skupino NN z merjenjem moči in omogočajo polnjenje z močjo, večjo od 43 kW na <u>vsaj</u> enem polnilnem mestu.«</p>	Predlagana dopolnitev je skladna z definicijo hitre polnilnice iz 2. člena.	NE + Pojasnilo	<p>Odpravljamo dodatni pogoj moči enega polnilnega mesta pri razvrščanju polnilnic EV v skupino HPEV.</p> <p>Vse javne polnilnice oziroma vse javne polnilne infrastrukture, ki se po svojih karakteristikah uvrščajo v odjemno skupino NN z merjenjem moči, se uvrstijo v preimenovano skupino PEV. Ustrezno se spremenijo še odvisni členi. Zaradi spodbujanja e-mobilnosti v začetni fazi razvoja se obenem spremeni faktor OPM za PEV na vrednost 2 (124. člen).</p>

Čl. 116, odst. 1	Splošna pripomba – v omrežninskem aktu bi bilo potrebno določiti tudi način obračunavanja omrežnine, za primere ko je električne energije prevzeta iz distribucijskega sistema shranjena v hranilniku in kasneje oddana v distribucijsko omrežje.	Po veljavnem omrežninskem aktu električna energija, ki je prevzeta iz omrežja za namen shranjevanja energije v hranilnik za namene kasnejše pretvorbe, ni podvržena omrežnini. V zadnjem času smo priča pospešenemu razvoju hranilnikov, ki bodo v uporabi tudi pri končnih odjemalcih (kot hranilniki bodo npr. služila tudi električna vozila) in bodo poleg aktivnega odjema pomembno prispevali k prožnosti proizvodnje/porabe ter k zanesljivi oskrbi. Z ozirom na navedeno menimo, da bi električna energija, ki bo »vrnjena« v distribucijski sistem morala biti smiselno enako obravnavana kot v členu 116/1, ki velja za proizvajalce, priključene na prenosni sistem.	DA	Dodan je nov 117. člen, ki ureja način obračunavanja omrežnine za hranilnike energije.
Čl. 133, 1. odst.	Definicija NKKT se spremeni tako, da se glasi: »NKKT tarifna postavka v času konične proizvodnje iz razpršenih virov energije (negativna kritična konična tarifna postavka), ki lahko nastopi v času VT, MT ali ET«.	Predlagamo, da se brišejo ure, v katerih lahko nastopi NKKT. Za določitev točno določenih ur ne vidimo razloga, poleg tega pa je potrebno upoštevati, da MT traja tudi med vikendi in prazniki, ko je lahko poraba zelo majhna predvsem v primerih lepega vremena (takrat je proizvodnja lahko zelo velika, poraba pa majhna). Ob tem bi želeli dodati še splošno pripombo, da je namen pilotnih projektov odgovarjati na razvojna in odprta vprašanja, ki se pojavljajo tekom projekta. Zato predpisovanje preveč togih pogojev (ki niso nujno potrebni) ni smiselno, oziroma je - glede na samo naravo pilotnih projektov - celo kontraproduktivno, kar zagotovo ni namen regulatorja.	Delno	Se strinjamo s posodobitvijo v smislu povečane fleksibilnosti, vendar pa indikativno opredeljujemo obdobja, v katerih smo na podlagi analize dejansko ugotovili problem, s ciljem, da jasno poudarimo namen tarifne postavke NKKT. Aktivacije izven teh ur so sedaj omogočene, število aktivacij pa je navzgor omejeno na 3650.
Čl. 133, 3. odst.	Odstavek se spremeni tako, da se glasi: »(3) Distribucijski operater mora o nastopu ter času trajanja PKKT oziroma NKKT na učinkovit način obvestiti vsakega končnega	Sodelovanje v projektih bo od končnih odjemalcev zahtevalo določen angažma in do določene mere tudi poznavanje tega področja,	Delno	Strinjamo se z vključitvijo agregatorja ali pooblaščenih oseb v obveščanje, ne pa tudi z odpravo mej glede

	<p>odjemalca in agregatorja ali drugo pooblaščen osebo (v kolikor končni odjemalec v projektu sodeluje preko njih) pred pričetkom obračunskega intervala, za katerega velja kritična tarifa oziroma pred nastopom aktivacije ukrepa, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v primerih, ko bremena niso samodejno krmiljena, mora obvestiti z direktnim obveščanjem; - v primerih, ko so bremena samodejno krmiljena, (neposredno ali posredno prek lokalnega sistema za upravljanje z energijo) posreduje zahtevo za prilagoditev odjema skladno s tehničnimi zahtevami uporabljene tehnologije ter operativnimi zahtevami posameznega ukrepa. <p>Informacije o nastopu in trajanju mora elektrooperater zagotavljati istočasno tudi na spletnih straneh.</p>	<p>ki presega znanja povprečnega končnega odjemalca. Zato lahko pričakujemo, da bodo le-ti sodelovali v projektih preko agregatorja ali druge pooblaščen osebe (npr. dobavitelj), ki bodo sodelujoči partnerji elektrooperaterja in bodo tehnično gledano dejansko igrali ključno vlogo pri izvedbi projekta. Upoštevajoč celoten princip delovanja posebnih storitev bi morali biti primarno obveščeni predvsem pooblaščenca oz. agregatorji (sploh v primerih končnih odjemalcev s samodejno krmiljenimi bremenami). Glede na to, da bo DO v vsakem primeru obveščal o omejitvah izvajanja posebnih storitev, ne vidimo prav nobenega razloga za to, da ne bi obveščal tudi (oz. predvsem) pooblaščenca oz. agregatorje, ki so tisti, ki dejansko potrebujejo to informacijo.</p> <p>Predlagamo, da se časovni okvirji obveščanja v akt ne zapišejo ter se tako omogočijo fleksibilnejši pogoji za obveščanje, skladno s tehnologijo in potrebami. Pri tem je vsakršna bojazen, da relevantni subjekti ne bi bili pravočasno obveščeni odveč, saj je učinkovito izvajanje projektov v interesu vseh sodelujočih. Kot smo omenili že v komentarju k členu 133/1 predpisovanje pogojev, ki niso nujno potrebni, ni skladno z namenom pilotnih projektov.</p>		<p>obveščanja predvsem zaradi zaščite odjemalca.</p> <p>Predlog:</p> <p>Distribucijski operater mora o nastopu ter času trajanja PKKT oziroma NKKT na učinkovit način obvestiti vsakega končnega odjemalca in agregatorja oziroma drugo pooblaščen osebo (če končni odjemalec v projektu sodeluje prek njih), in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - končnega odjemalca, čigar bremena niso samodejno krmiljena, mora obvestiti z direktnim obveščanjem najmanj 24 ur vnaprej pred aktivacijo ukrepa; - končnemu odjemalcu, čigar bremena so samodejno krmiljena, (neposredno ali posredno prek lokalnega sistema za upravljanje z energijo), posreduje zahtevo za prilagoditev odjema skladno s tehničnimi zahtevami uporabljene tehnologije ter operativnimi zahtevami posameznega ukrepa.
Čl. 133, odst. 4	<p>Primarno predlagamo, da se odstavek briše. V kolikor tega na bi upoštevali pa predlagamo, da se spremeni tako, da se glasi:</p> <p>»(4) Skupno število ur PKKT in NKKT v koledarskem letu je največ 1000.«</p>	<p>Enako kot velja v prejšnjem komentarju, ravno tako ne vidimo potrebe po tem, da se omejuje število ur (ne PKKT ne KKT). V kolikor bi vseeno to želeli, pa je predvidena količina ur bistveno premajhna.</p>	Delno	<p>Upošteva izkušnje iz projektov KKT ter dejstva, da na podlagi naših analiz lahko nastopijo pogoji za proženje NKKT v več kot 3000 ur na leto (odvisno od profila odjema oziroma proizvodnje za točko izvajanja ukrepa), smo število aktivacij</p>

				<p>ustrezno zamejili na 3650. Prav tako pa menimo, da z indikativno opredelitvijo obdobja nastopa NKKT usmerjamo elektrooperaterja k reševanju tistih problemov, ki so že identificirani in tako tudi najbolj pereči.</p> <p>Vezano na ugotovitve iz nadzora pilotnih projektov v RO 2016–2018 pa se število ur PKKT v koledarskem omeji na obseg med 30 in 100.</p>
		<p>Poleg tega po ni jasno kako se bo štel čas trajanja konične tarife v primeru aktivacij, ki bodo trajale npr. le nekaj minut ali celo sekund (možno je namreč tudi, da se bo prek projektov testiralo izvajanje sistemskih storitev tudi na področju primarne regulacije). Ali se v bodo v tem primeru časi trajanja aktivacije seštevali ali bo morda ura, v kateri bo aktivacija sprožena, v celoti upoštevana v tej kvoti ur?</p>	NE	<p>Pilotna tarifa ni namenjena obračunavanju odjemalcev pri zagotavljanju sistemskih storitev prek agregatorjev, kar sicer ureja 134. člen omrežninskega akta. Torej aktivacije KKT morajo biti dolge najmanj 15 min.</p>
Čl. 133, odst. 6	<p>Odstavek se dopolni tako, da se glasi:</p> <p>»(6) Elektrooperater mora končnega odjemalca, ki je na podlagi soglasja vključen v pilotni projekt, obvestiti o pričetku in trajanju obračuna omrežnine po pilotni tarifi in mu v tem obdobju zagotavljati razčlenjen obračun omrežnine po vseh tarifnih postavkah. <u>V kolikor končni odjemalec v projektu sodeluje preko agregatorja ali druge pooblaščen osebe, elektrooperater pošlje obvestilo iz prejšnjega stavka njim.</u> Minimalno obdobje obračuna omrežnine po pilotni tarifi je eno leto.«</p>	<p>Glej obrazložitev pripombe k čl. 133, 3. odst.</p>	NE	<p>Agregator potrebuje od elektrooperaterja sledeče podatke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacijo o načrtovani zamašitvi (čas) vključno z razlogom za preobremenitev; - zahtevano količino prožnosti; - razpoložljivo kapaciteto v časih blizu pričakovane zamašitve. <p>Na podlagi teh podatkov elektrooperater (vsi so na ravni agregatorja in ne posameznega odjemalca) pripravi ponudbo za prilagajanje. Operater kompenzira agregatorja za realiziran prilagojen odjem porabe električne energije. To</p>

				<p>nadomestilo potem delno agregator razdeli na odjemalce v okviru svojih pogodb, del pa zadrži zase.</p> <p>Obračun omrežnine pa se izvaja izključno na relaciji operater-odjemalec, zato agregator teh podatkov ne potrebuje.</p>
<p>Čl. 134 – splošne pripombe</p>	<p>Pri tem členu posebej izpostavljamo 2 splošni pripombi, ki sta po našem mnenju bistvenega pomena za to, da sodelovanje aktivnega odjemalca (AO) v sistemskih storitvah zaživi v praksi:</p> <p>1. sodelovanje AO bi se moralo vrednotiti po ceni sistemskih storitev in ne s posebnim nadomestilom;</p> <p>2. v kolikor AO sodeluje prek agregatorja, bi moral upravičenec do plačila biti agregator.</p> <p>Dodatna pripomba: V okviru pilotnih projektov naj bi se testiralo, ugotovilo in predlagalo sistemske storitve, ki jih potrebujejo distribucijski operaterji, kar pa v tem aktu ni opredeljeno, saj se določne nanašajo le na sistemske storitve sistema operatorja. Predlagamo, da se akt v dem delu ustrezno dopolni.</p>	<p>1. Predlagamo, da se vrednost realizirane prožnosti določa po ceni sistemskih storitev, kot to tudi omogoča predlog omrežninskega akt v členih 30 in 31/4 – ponudniki sistemskih storitev so namreč lahko tudi AO, ki so enakovredni ostalim ponudnikom. Zato tudi ni razloga, da bi se njihovo sodelovanje vrednotilo drugače, sploh pa ne po tako nizki ceni (ki je poleg tega še letno omejena). Drugače povedano – v kolikor je cilj v sistemske storitve vključiti tudi AO, energija prožnosti, ki jo nudijo AO ne bi smela biti vredna manj kot tista, ki jo nudijo drugi izvajalci sistemskih storitev.</p>	<p>Delno</p>	<p>1. Sodelovanje najmanjših AO je sistemsko mogoče na podlagi 30/31. člena akta, vendar vemo, da smo naleteli na tehnične ovire (povečini ni zagotovljena ustrezna oprema). Večji odjemalci (industrija) na drugi strani že danes sodelujejo in pri njih nismo identificirali ovir. 134. člen je namenjen pilotnemu sodelovanju najmanjših AO. V okviru pilotov jim mora elektrooperater brezplačno zagotoviti ustrezno opremo, če jim obstoječi sistemski števec ne omogoča zajema podatkov lokalno na merilni napravi v realnem času (z zamenjavo obstoječe ali z namestitvijo nove). Sodelovanje najmanjših odjemalcev (gospodinjstva) se po popravku vrednoti na način, ki ga določi elektrooperater in je navzgor omejeno z 20 EUR, ker ta znesek predstavlja zgornjo mejo neobdavčenega prejema denarnega nakazila. Za višja izplačila bi moral odjemalec registrirati dejavnost (npr. s.p.), kar bi otežilo privabljanje odjemalca. Strinjamo pa se, da je bolje prepustiti vrednotenje te</p>

		<p>2. AO bo v sistemskih storitvah praviloma sodeloval preko agregatorja. To pomeni, da bo agregator tudi nosil določene stroške, zato bi on moral biti prejemnik plačila oz. nadomestila. V nasprotnem primeru agregatorji ne bodo zadostno motivirani za izvajanje teh storitev, kar pa je bistvenega pomena za izvajanje projektov, saj se bodo AO predvsem na pobudo agregatorjev (ki je ne bo oz. bo bistveno manjša, če bodo prejemniki nadomestila zgolj AO). Agregator pa se z AO lahko s pogodbo dogovori za delitev nadomestila, vendar je to predmet njunega pogodbenega odnosa in ne predpisa.</p>	<p>prožnosti elektrooperaterju oziroma agregatorju, zato bomo nekoliko posodobili ustrezno dikcijo, opustili bomo povezavo na izravnalni trg ter omogočili operaterju, da sam ovrednoti prožnost za potrebe nadomestila, ki jo nudi agregator. Elektrooperater bo moral metodologijo za določitev nadomestila podati v projektni vlogi in bo predmet presoje agencije.</p> <p>2. Nadomestilo (20 EUR) je namenjeno kot spodbuda za privabljanje odjemalcev k sodelovanju v projektu in obenem kot zaščita, da bo za sodelovanje vsaj minimalno kompenziran. Če je odjemalec pripravljen registrirati za potrebe pilotov dejavnost, mu lahko agregator izplačuje del plačila za realizirano prožnost, ki ga prejme od elektrooperaterja. Ta ima za tovrstna izplačila v okviru pilotov na voljo določena upravičena sredstva - RI. Agencija ne more določati cene prožnosti – le-to mora oblikovati trg. Zato v pogodbeni razmerja med elektrooperaterjem in agregatorjem ne posega z določili omrežninskega akta.</p> <p>Dodatna pripomba: Sistemske storitve za distribucijo neposredno ali posredno naslavlajo sledeči členi:</p>
--	--	--	---

				<p>133. člen - preprečevanje lokalnih zamašitev (PKKT), zniževanje izgub (NKKT), regulacija napetosti (NKKT)</p> <p>135. člen – zniževanje izgub (lokacijski neting – samooskrba odjemalcev v skupnosti)</p> <p>Poleg tega pa je možno v okviru RI nasloviti tudi morebitne druge sistemske storitve, ki so zanimive za SODO (vodenje inverterjev fotovoltaike za potrebe regulacije napetosti ipd.).</p> <p>Upravičenje RI v tem smislu ni omejevalno.</p>
Čl. 134, odst. 1	<p>Besedilo se spremeni tako, da se glasi:</p> <p>»(1) Če v okviru pilotnih projektov iz 72. člena tega akta aktivni odjemalci sistemskemu operaterju v okviru programov prilagajanja odjema zagotavljajo sistemske storitve, so upravičeni do nadomestila, ki ga sistemski operater določi na podlagi vrednotenja realizirane prožnosti posameznega aktivnega odjemalca. Če te storitve nudijo posredno (preko agregatorja), je upravičenec do tega nadomestila agregator. «</p>	<p>Glejte tč. 2 v splošnih pripombah na 134. člen.</p> <p>Kot navedeno že zgoraj, ne vidimo potrebe po tem, da bi akt vseboval določbe, ki niso nujno potrebne in bi lahko bile celo omejujoče. Zato predlagamo tudi brisanje 15-minutnega obračunskega intervala, saj so časovne enote za obračun nudenje sistemskih storitev lahko različne. Resda se bom prek pametnih števec ugotavljal prevzem/oddaje na 15-minutni ravni, toda akt bi moral biti bolj fleksibilen. Možno je npr., da bi sistemski operater obračunaval npr. tudi na podlagi 5 sekundnih podatkov pridobljenih prek lokalnega dostopa (I1).</p>	Delno	<p>Izbira obračunskega intervala bo prepuščena operaterju</p> <p>Glede nadomestila – v 134. členu predvideno nadomestilo je namenjeno odjemalcu in je uvedeno s ciljem spodbujanja odjemalcev k sodelovanju. Plačilo za realizirano prožnost agregatorju se dogovori na podlagi tržnih mehanizmov med operaterjem in agregatorjem.</p>
Čl. 134, odst. 2	<p>Kot razumemo, bodo v sistemskih storitvah lahko sodelovali tako aktivni odjemalci ki sodelujejo v pilotnih projektih (to so tisti, ki</p>		Pojasnilo	<p>134. člen dejansko ureja pogoje sodelovanja v pilotnih projektih</p>

	»so obračunani po pilotni tarifi iz 133. člena«) kot tudi tisti, ki ne (to so tisti, ki »so obračunani po sistemski tarifi iz 129. člena«). Tako bi tudi bilo prav, a vendar to ni jasno (predvsem zaradi določbe v 1. odstavku 134. člena, ki izrecno omenja sodelovanje v pilotnih projektih). Prosimo za pojasnilo.			<p>skladno z 72. členom. Vendar pa so lahko odjemalci, ki sodelujejo v sistemskih storitvah, pilotno sicer sistemsko obračunani za uporabo omrežja (129. člen). Druga možnost pa je, da so ti odjemalci obračunani po dinamični pilotni tarifi (133. člen). Zapis prvega odstavka je torej pravilen.</p> <p>Sodelovanje najmanjših odjemalcev v sistemskih storitvah pilotno ureja 134. člen, komercialno pa 30/31. člen akta (prek agregatorjev). Komercialno sodelovanje najmanjših odjemalcev je verjetno težko pričakovati, preden je dobro preskušeno s piloti. Poleg tega obstaja za komercialno sodelovanje najmanjših odjemalcev tudi tehnična ovira (zagotovitev ustrezne opreme). Teoretično pa sta v aktu podprti obe možnosti.</p>
Čl. 134, odst. 6	<p>Odstavek se dopolni tako, da se glasi:</p> <p>»(6) Sistemski operater mora ob prijavi projekta agenciji podati informacijo, kateri referenčni obremenilni diagram bo uporabil za vrednotenje prožnosti za posamezno vrsto aktivacije, prav tako mora o tem informirati aktivnega odjemalca <u>in agregatorja ali drugo pooblaščen osebo (v kolikor končni odjemalec v projektu sodeluje preko njih).</u>«</p>	Glej obrazložitev pripombe k čl. 133, 3. odst.	DA	Poleg referenčnega diagrama pa je treba izmenjati tudi informacije o obračunskem intervalu. Člen bo ustrezno dodatno posodobljen.
Čl. 134, odst. 7	<p>Primarno predlagamo, da se odstavek briše.</p> <p>V kolikor tega ne bi upoštevali predlagamo, da se spremeni tako, da se glasi:</p>	Glejte splošno pripombo k 134. členu, tč. 1.	Delno	Navzgor omejeno nadomestilo odjemalcu za sodelovanje v pilotnih projektih s strani sistema operaterja je ustrezno z vidika zaščite odjemalca – sicer bi se lahko

	»(7) Aktivnemu odjemalcu pripada nadomestilo za prožnost, ki se lahko izplača na mesečni ali letni ravni. V kolikor končni odjemalec v projektu sodeluje preko agregatorja ali druge pooblaščen osebe, nadomestilo iz prejšnjega stavka pripada letem. Vrednost realizirane prožnosti sistemski operater določi skladno z določbami tega akta o stroških sistemskih storitev. «			teoretično zgodilo, da sploh ne bi bil deležen nobene nagrade (če mu agregator ne bi izplačal delež plačila za realizirano prožnost, prejeta od elektrooperaterja). Prav tako lahko ima tovrstno nadomestilo pozitiven učinek z vidika spodbujanja odjemalca k sodelovanju oziroma olajša aktivnosti v procesu pridobivanja odjemalcev v projekt. Agregator lahko seveda aktivnega odjemalca v pilotnem projektu dodatno nagradi. Mehanizem vrednotenja prožnosti v smislu nadomestila za odjemalca pa je po popravku akta prepuščen elektrooperaterju, ki bo moral agenciji v okviru prijave projekta podati informacije o uporabljenem vrednotenju prožnosti. Zaradi indirektnega spodbujanja zagotavljanja ustreznih merilnih podatkov iz sistema NMS ter učinkovite izmenjave podatkov pa mora ostati vrednotenje realizirane prožnosti na ravni posameznega odjemalca.
Čl. 134, odst. 8	Odstavek se dopolni tako, da se glasi: »(8) Distribucijski operater sistema, katerega aktivni odjemalci so vključeni v izvajanje storitev iz prvega odstavka, zagotavlja sistemskemu operaterju in prej navedenim aktivnim odjemalcem <u>ter agregatorjem</u> vse potrebne merilne podatke na podlagi funkcij sistema naprednega merjenja	Glej obrazložitev pripombe k čl. 133, 3. odst.	DA	Upoštevano, dodatno pa je v posredovanje podatkov vključena tudi morebitna druga pooblaščen oseba, če odjemalec sodeluje prek nje.
Čl. 134, odst. 9	Odstavek se dopolni tako, da se glasi: »(9) Elektrooperater mora odjemalcu omogočati učinkovit dostop do informacij o	Glej obrzaložitev pripombe k čl. 133, 3. odst.	Delno	Agregator mora imeti dostop do merilnih podatkov, o času aktivacij,

	<p>času aktivacij, uporabljenem referenčnem dnevnem obremenilnem diagramu, realiziranem dnevnem obremenilnem diagramu ter preliminarno izračunanih količinah prožnosti. <u>V kolikor odjemalec v sistemskih storitvah sodeluje preko agregatorja, elektrooperater omogoča dostop do informacij iz prejšnjega stavka agregatorju.</u> Informacije morajo biti organizirane in prikazane na pregleden način. Na mesečni ravni mora imeti aktivni odjemalec dostop do razčlenjenega obračuna. Elektrooperater mora aktivnemu odjemalcu <u>ter agregatorju</u> omogočati dostop do teh podatkov za obdobje pilotnega projekta.</p>			<p>uporabljenem referenčnem obremenilnem diagramu itd., ne pa tudi do razčlenjenega obračuna omrežnine.</p> <p>Merilne podatke mora zagotavljati distribucijski operater oziroma če so odbirani iz NMS, lokalno tudi agregator (odjemalec).</p> <p>Agregator ne potrebuje razčlenjenega obračuna nadomestila posameznega odjemalca, saj gre tukaj za obveznost sistema operaterja.</p>
Čl. 135, splošna pripomba	<p>Sodelovanje v skupinski samooskrbi (SSO) od odjemalcev zahteva določen angažma in tudi finančni vložek, kar pomeni, da bodo morale biti za njih koristi iz tega projekta dolgotrajne, da se jim bo povrnil vložek. Iz člena kot je trenutno zapisan izhaja, da se bo odjemalcem v SSO omogočil obračun po znižani omrežninski tarifi po 133. členu zgolj v obdobju izvajanja pilotnega projekta. Menimo, da bi akt moral omogočati tudi daljše obdobje obračuna omrežnine po KKT tarifi oziroma bi moral jasno določiti, da se obračun (netiranje) na urnem nivoju izvaja tudi po tem, ko je pilotnega projekta konec – v teh primerih se odjemalcem v skupnosti omrežnina obračuna po veljavnih tarifnih postavkah (seveda samo za tisto količino EE, prevzete iz distribucijskega omrežja, ki ne bo pokrita s proizvodnjo EE iz naprave za samooskrbo).</p>		NE	<p>Pravila veljajo za obdobje RO 2019–2021, kar določa teoretično maksimalno trajanje pilotnega projekta na podlagi določil iz akta. Agencija ne more v omrežninskem aktu za neko regulativno obdobje določati pogojev izven tega zadevnega obdobja, pa naj gre za pilotne ali sistemske mehanizme. Na podlagi uspešnosti pilotov bo agencija odločala o morebitni uvedbi sistemskih ukrepov v naslednjem obdobju.</p> <p>Agencija meni, da je treba obračun na področju lokacijskega netinga najprej preskusiti, da ga bo potem skozi zimske sveženj možno učinkovito implementirati. To je tudi primarni cilj zadevnih določb. Zimski sveženj je usmeritev in obenem garancija za sistemsko ureditev problematike samooskrbe, vsekakor bo treba pri tem upoštevati koristi, ki jih</p>

				samooskrba prinaša omrežju. Seveda pa bo zaradi zimskega svežnja morda treba samooskrbo podpreti na nekoliko drugačen način, kot jo podpiramo v pilotih. Zato lahko v dani situaciji urejamo to področje kratkoročno, kar pa je skladno z dinamiko razvoja novih tehnologij in trgov.
Čl. 135, odst. 3	Odstavek se dopolni tako, da se glasi: »(3) Distribucijski operater za namen obračunavanja določi administrativno merilno točko, v kateri določa neto prevzeto oziroma oddano energijo skupnosti na podlagi meritev na prevzemno-predajnih mestih vseh uporabnikov v skupnosti <u>in na merilnem mestu proizvodne naprave.</u> «	Sodelujočim v skupinski samooskrbi se bo oskrba s proizvedeno EE izvajala na urni ravni, kar pomeni da se bo proizvedena EE v obliki odjema »porazdelila« med odjemalce v skupnosti. Izračun količine EE, ki se bo »porazdelil« med odjemalce pa je odvisen od izmerjenih količin na merilnem mestu proizvodne naprave, zato je to potrebno dodati. Te količine se bodo med posamezne odjemalce v skupnosti nato razdelile na podlagi določenega ključa delitve. Za posameznega odjemalca se bo tako za vsako uro določal prevzem/oddaja glede na meritve prevzema na njegovem MM, pri čemer se bo kot upošteval še določen del(ež) EE, proizvedene v proizvodni napravi.	NE	Proizvodna naprava, ki je lahko priključena bodisi na svoje prevzemno-predajno mesto ali pa v notranjo inštalacijo končnega odjemalca, že vključuje uporabljen termin »uporabnik«, ki hkrati zajema končnega odjemalca (ta pa zajema aktivnega odjemalca) in proizvajalca. Sprememba zato ni potrebna.
Čl. 135, odst. 4	Odstavek je nejasen, prosimo za obrazložitev na skupnem sestanku ki smo ga predlagali v uvodni pripombi.		Pojasnilo	Podano na bilateralnem sestanku. Izvedene so širše spremembe člena, ki obenem razrešujejo identificirano nejasnost člena.
Čl. 135, odst. 6	Odstavek se dopolni tako, da se glasi: »(6) Distribucijski operater mora odjemalcu omogočati učinkovit dostop do informacij o njegovi porabi, o času aktivacij, skupni količini proizvedene energije in prevzete energije v skupnosti, neto oddani oziroma prevzeti energiji na ravni merilne točke	Glej obrazložitev pripombe k čl. 133, 3. odst.	Delno	Strinjamo se, da ima agregator oziroma druga pooblaščen oseba (entiteta, ki bo vodila obratovanje skupnosti) dostop do podatkov, ki jih dejansko potrebuje za opravljanje svoje funkcije – merilni podatki na

	<p>skupnosti ter intervalih, v katerih je bila zagotavljana zahtevana raven samozadostnosti v skupnosti. <u>V kolikor odjemalec v projektu sodeluje preko agregatorja ali druge pooblaščen osebe, distribucijski operater informacije iz prejšnjega stavka zagotavlja njim.</u> Informacije morajo biti podane na ravni obračunskega intervala. Informacije morajo biti organizirane in prikazane na pregleden način. Na mesečni ravni mora imeti odjemalec dostop do razčlenjenega obračuna po tarifi iz 133. člena tega akta in za potrebe primerjave dodatno po sistemski tarifi iz 129. člena tega akta. Distribucijski operater mora odjemalcu <u>ter agregatorju ali drugim pooblaščenim osebam</u> omogočiti dostop do teh podatkov za obdobje trajanja pilotnega projekta.«</p>			<p>ravni PPM uporabnikov ter merilni podatki na ravni skupnosti (administrativna merilna točka). Izvzeti morajo biti podatki o obračunu omrežnine za posameznega končnega odjemalca, saj to nima nič skupnega z vlogo agregatorja/pooblaščen osebe.</p> <p>Člen je temu ustrezno posodobljen.</p>
Čl. 135, odst 7	<p>Odstavek se dopolni tako, da se glasi:</p> <p>»(7) <u>Distribucijski operater mora vse podatke o količini neto prevzete električne energije, potrebne za obračun dobavljene električne energije posredovati pristojnemu dobavitelju.</u> Če dobavitelj končnemu odjemalcu izstavlja skupni račun za dobavo in uporabo omrežja, mora distribucijski operater vse potrebne podatke za obračun in prikaz postavke na računu iz prejšnjega odstavka posredovati pristojnemu dobavitelju.«</p>	<p>Člen kot je trenutno zapisan se osredotoča predvsem na obračunavanje omrežnine, potrebno pa je jasno zapisati tudi to, da DO dobaviteljem posreduje potrebne podatke za obračun dobavljene EE.</p>	NE	<p>To izhaja iz drugih sistemskih določil, zato ni nobene potrebe po dodatnih določilih, ki so izven konteksta zadevnega akta. Akt se namreč osredotoča na obračun omrežnine, vse ostalo presega namen tega akta.</p>